РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект

З А К О Н

ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО

(Обн., ДВ, бр. 19 от 2009 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2009 г. – бр. 80 от 2009 г.; изм. и доп., бр. 92 и 93 от 2009 г., бр. 101 от 2010 г., бр. 54 от 2011 г., бр. 15, 38, 45, 77 и 82 от 2012 г., бр. 15 и 66 от 2013 г., бр. 98 от 2014 г., бр. 16, 52 и 74 от 2016 г., бр. 96 от 2017 г., бр. 7, 77, 89 и 98 от 2018 г., бр. 1 и 62 от 2019 г. и бр. 21 и 44 от 2020 г.)

§ **1.** В чл. 30 ал. 6 се изменя така:

„(6) Разрешението за извършване на музейна дейност се отнема с мотивирана заповед на министъра на културата по мотивирано предложение на директора на Инспектората, когато:

1. постоянната или временна експозиция на музея е отворена за посетители по-малко от 100 дни в годината;

2. в случаите на чл. 192, ал. 1, т. 2, нарушенията не бъдат преустановени в определения срок;

3. музеят престане да отговоря на изискванията по чл. 25, т. 1-4;

4. в музея се съхраняват неидентифицирани и нерегистрирани по реда на този закон движими културни ценности.“

§ **2.** В чл. 84 се създава ал. 16:

„(16) Съгласуването по реда на ал. 1 и 2 се извършва по ред, определен с наредба на министъра на културата.“

§ **3.** В приложението към чл. 50, ал. 3, на ред № 21 думите „Праисторически, антични и средновековни структури в м. Сборяново и до с. Свещари“ се заменят с „Археологически резерват „Сборяново“.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 4. В чл. 14, ал. 2, т. 1 от Закона за закрила и развитие на културата (обн., ДВ, бр. 50 от 1999 г.; изм. и доп., бр. 1 от 2000 г., бр. 34 от 2001 г., бр. 75 от 2002 г., бр. 55 от 2004 г., бр. 28, 74, 93, 99 и 103 от 2005 г., бр. 21, 41 и 106 от 2006 г., бр. 84 от 2007 г., бр. 19, 42 и 74 от 2009 г., бр. 13, 50 и 97 от 2010 г., бр. 25 и 54 от 2011 г., бр. 77 и 102 от 2012 г., бр. 15 и 68 от 2013 г., бр. 96 от 2015 г., бр. 16 от 2016 г., бр. 7, 28, 88, 94 и 103 от 2018 г., бр. 47 и 100 от 2019 г. и бр. 26, 44 и 52 от 2020 г.) накрая се добавя „по ред, определен с наредба на министъра на културата".

Законът е приет от 44-ото Народно събрание на …… 2020 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:

(Цвета Караянчева)

М О Т И В И

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за културното наследство

Със законопроекта е предложено изменение на чл. 30, ал. 6, като се предвижда разрешението за извършване на музейна дейност да се отнема с мотивирана заповед на министъра на културата по мотивирано предложение на директора на Инспектората за опазване на културното наследство, когато:

- постоянната или временна експозиция на музея е отворена за посетители по-малко от 100 дни в годината;

- в случаите на чл. 192, ал. 1, т. 2, нарушенията не бъдат преустановени в определения срок;

- музеят престане да отговоря на изискванията по чл. 25, т. 1-4;

- в музея се съхраняват неидентифицирани и нерегистрирани по реда на този закон движими културни ценности.

С изменението се определят ясно и точно обстоятелствата, при които може да бъде отнето разрешението за извършване на музейна дейност. Създава се практически приложима правна норма, която ще позволи на Министерството на културата да изпълнява своите правомощия и ще гарантира опазването на културните ценности. Непълнотите в настоящия текст водят до ограничаване на възможностите за неговото прилагане и възпрепятства осъществяването на контрол върху дейността на частните музеи и опазването на движимите културни ценности, съхранявани в тях.

В § 2 от проекта се предлага допълнение в чл. 84, с което ще се определи редът за осъществяване на съгласувателната процедура по раздел V „Териториалноустройствена защита“ на глава пета, като се цели регламентирането нормативно на всички условия за осъществяване на административната услуга.

С § 3 от законопроекта е направено предложение за изменение на наименованието на археологически резерват „Праисторически, антични и средновековни структури в м. Сборяново и до с. Свещари“.

Направеното изменение цели да бъде осигурено актуално наименование и териториално-устройствена защита на археологическия резерват. Причините, които налагат приемането на изменение в приложението към чл. 50, ал. 3, са новоразкрити структури в резултат на редовно провеждани теренни археологически проучвания, обуславящи актуализиране на наименованието и режимите за опазване на резервата.

Със Заповед № РД9Р-30/28.06.2019 г. на заместник-министъра на културата, издадена на основание чл. 69, ал. 1 от ЗКН, са актуализирани режимите за опазване - териториален обхват, граници и предписания на археологическия резерват, като е променено и наименованието на резервата – Археологически резерват „Сборяново“. Съгласно разпоредбата на чл. 33, ал. 2 от Наредба № 3 от 2019 г. за реда за идентифициране, деклариране, предоставяне на статут и за определяне на категорията на недвижимите културни ценности, за достъпа и подлежащите на вписване обстоятелства в Националния публичен регистър на недвижимите културни ценности (ДВ, бр. 57 от 2019 г.) заповедта следва да влезе в сила след приемането на проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за културното наследство, с който да бъдат отразени промените, свързани със статута на резервата.

Предложено е в заключителна разпоредба на законопроекта да се допълни чл. 14, ал. 2, т. 1 на Закона за закрила и развитие на културата. С разпоредбата се цели определяне на реда за осъществяване на финансово подпомагане на културни инициативи, целеви програми, творчески проекти и други, изрично посочени в текста, като чрез издаването на наредба от министъра на културата ще се осигури необходимият механизъм, гарантиращ спазването на конкурсното начало и прозрачността на провежданите сесии за финансиране.

В изпълнение на чл. 20, ал. 2 от Закона за нормативните актове е извършена частична предварителна оценка на въздействието на законопроекта, която съгласно чл. 30б от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация е съгласувана с дирекция „Модернизация на администрацията“.

В изпълнение на чл. 26, ал. 3 от Закона за нормативните актове проектът е публикуван на интернет страницата на Министерството на културата и на Портала за обществени консултации за срок от 30 дни.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)

МИНИСТЕРСТВО
НА КУЛТУРАТА
Вх. №. 03-00-77
Дата. 14-05-2020

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
АДМИНИСТРАЦИЯ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

№...02.05-42.....
....14..05..... 2020 г.

ДО
Г-ЖА КРАСИМИРА СТЕФОВА
ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА МИНИСТЕРСТВОТО НА КУЛТУРАТА

На Ваш Изх. № 03-00-77/11.05.2020 г.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО СТЕФОВА,

Приложено Ви изпращам становището на дирекция „Модернизация на администрацията“ относно съгласуването на частична предварителна оценка на въздействието на проект на Закон за изменение и допълнение на Закон за културното наследство.

Съгласуването се извършва на основание чл. 30б от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Приложение: становище на дирекция „Модернизация на администрацията“

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР
НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

/ВЕСЕЛИН ДАКОВ/

Становище на администрацията на Министерския съвет

Съгласуването се извършва на основание чл. 21, ал. 5 от Закона за нормативните актове

Проект на акт:	**Вид оценка:**	Частична
Закон за изменение и допълнение на Закон за културното наследство	**Становище по ред:**	Единствено съгласуване
	Дата:	13.05.2020
	В отговор на №:	03-00-77/11.05.2020 г.
	Институция:	Министерство на културата
Диспозитив:	Съгласува с препоръки	
Основание:	Чл. 30б, ал.3, т. 2, б. „а“	от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация

I. **Относно раздел 1 „Дефиниране на проблема“:**

Предлагаме изложението да се допълни с информация относно проблемите, които произтичат от факта, че археологическият резерват не е с актуализиран статут.

II. **Относно раздел 4 „Варианти на действие“:**

В раздела следва да се опишат идентифицираните основните регулаторни и нерегулаторни възможни варианти на действие от страна на държавата, включително варианта „Без действие“.

III. **Относно раздел 5 „Негативни въздействия“:**

В раздела следва да се опишат идентифицираните негативни въздействия, които биха възникнали вследствие на прилагането на съответните варианти на действие, описани в Раздел 4. Изложението за всеки вариант на действие следва да е ясно разграничено.

IV. **Относно раздел 6 „Положителни въздействия“:**

В раздела следва да се опишат идентифицираните положителни въздействия които биха възникнали вследствие на прилагането на съответните варианти на действие, описани в Раздел 4. Изложението за всеки вариант на действие следва да е ясно разграничено.

V. **Раздел 8.2. „Създавате ли се нови регулаторни режими? Засягат ли се съществуващи режими и услуги?“:**

Предвид посочения отговор, предлагаме разделът да се допълни с информация относно режимите и/или услугите, които ще бъдат засегнати, както и да се опише въздействието върху тях, произтичащо от предлаганата нормативна промяна.

VI. **Относно раздел 12 „Обществени консултации“:**

В изложението на раздела следва да се обобщят най-важните въпроси за консултации в случай на извършване на цялостна оценка на въздействието или за обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове. По възможност, посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

* Съгласно чл. 17 от Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието, изводите и относимата информация от извършената частична предварителна оценка на въздействието се включват във финансовата обосновка по чл. 35, ал. 1, т. 4 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

** При съгласуването по чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация се съпоставят кръга от въпроси проблеми и решения, разгледани в оценката на въздействието и кръга от въпроси, засегнати обхвата на нормативната намеса в проекта на акт.

*** На основание чл. 30б, ал. 4 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация е необходимо окончателната оценка на въздействието да бъде съобразена с препоръките от становището.

**** На основание чл. 85, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация е необходимо това становище да бъде публикувано заедно с преработената оценка на въздействието и проекта на акт при обществените консултации, провеждани в изпълнение на Закона за нормативните актове.

ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ
„МОДЕРНИЗАЦИЯ НА АДМИНИСТРАЦИЯТА“

/КРАСИМИР БОЖАНОВ/

Изготвил: С. Минков, Д „МА“ /п/

Приложение № 1
към чл. 16 от Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието

Оформяне на частична предварителна оценка на въздействието*
*Попълва се към формуляра допълнителна информация/документи)

Институция: Министерство на културата	**Нормативен акт:** Закон за изменение и допълнение на Закон за културното наследство (ЗКН)
За включване в законодателната/ оперативната програма на Министерския съвет за периода: Второ полугодие на 2020 г.	**Дата:** 18.05.2020 г.
Контакт за въпроси: Екатерина Джумалиева	**Телефон:** 02/94 00 938

1. Дефиниране на проблема:

- Промяна на наименованието на археологически резерват „Сборяново", община Исперих, област Разград
- Изменение на чл. 30, ал. 6 от ЗКН

1.1. Кратко опишете проблема и причините за неговото възникване. Посочете аргументите, които обосновават нормативната промяна.

- Въз основа на чл. 64, ал. 1 от ЗКН директорът на Националния институт за недвижимо културно наследство предлага актуализиране на статута в частта режими за опазване и наименование на археологически резерват „Праисторически, антични и средновековни структури в м. Сборяново и до с. Свещари, община Исперих, област Разград", включен под номер 21 в Приложение към чл. 50, ал. 3 от ЗКН. Съгласно чл. 33, ал. 1 от Наредба № 3 от 10.07.2019 г. за реда за идентифициране, деклариране, предоставяне на статут и за определяне на категорията на недвижимите културни ценности, за достъпа и подлежащите на вписване обстоятелства в Националния публичен регистър на недвижимите културни ценности (обн., ДВ, бр. 57 от 19.07.2019 г., в сила от 19.07.2019 г.), при предоставяне на статут на групова археологическа недвижима културна ценност (НКЦ) с категория „национално значение" – „археологически резерват", по предложение на министъра на културата Министерският съвет внася в Народното събрание проект за закон за изменение и допълнение на ЗКН.

- Министерството на културата и Върховната административна прокуратура (преписка 105/2020 на ВАП) са констатирали, че текстът на чл. 30, ал. 6 ЗКН е по същността си неприложим, доколкото чрез него се регламентира правна възможност за отнемане на разрешение за извършване на музейна дейност при наличие на системни нарушения, които не могат да бъдат по-малко от три за период от 1 година. Това ограничава възможностите за неговото прилагане и възпрепятства осъществяването на контрол върху дейността на частните музеи и опазването на движимите културни ценности, съхранявани в тях.

1.2. Опишете какви са проблемите в прилагането на съществуващото

законодателство или възникналите обстоятелства, които налагат приемането на ново законодателство. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

- Новоразкритите структури в резултат на редовно провеждани теренни археологически проучвания налагат актуализиране на наименованието и режимите за опазване на резервата. С режима за опазване на недвижимата културна ценност се посочват териториалният обхват и предписанията за опазване на недвижимата културна ценност и нейната среда. С предписанията за опазване се посочват допустимите намеси в недвижимите културни ценности, устройството или условията за ползването на територите в техните граници и охранителни зони. Липсата на актуализиран статут липава както археологическия резерват от пълноценно опазване и защита, така и непосредствената територия около него, важни визуални перспективи и други територии или елементи с поддържащо значение за неговата културна и историческа значимост.

- Липсата на конкретни обстоятелствата, при които може да бъде отнето разрешението на частен музей за извършване на музейна дейност, възпрепятства неговото прилагане.

1.3. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт, или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Последваща оценка се извършва от АМС по проект „Изграждане на капацитет за извършване на оценка на въздействието в държавната администрация“ по Оперативна програма „Добро управление“.

2. Цели:

- Осигуряване на актуално наименование и териториално-устройствена защита на резервата.

- Да се отстранят несъвършенствата и непълнотите в съществуващата нормативна уредба, както и да се прецизират разпоредбите с цел практическото им прилагане. Да бъдат изпълнение препоръките на Върховна административна прокуратура.

3. Идентифициране на заинтересованите страни:

- Община Исперих, Исторически музей – Исперих, Регионален исторически музей – Разград, Районно управление „Полиция“ – Исперих, РИОСВ – гр. Русе, собственици на имоти, разположени в землищата на с. Свещари и с. Малък Поровец.

- Юридически лица, собственици на частни музеи, общински и държавни културни институти, общини, гражданското общество

4. Варианти на действие:

Вариант 1 - „Без действие“

- Археологическият резерват ще остане без актуализиран статут, което се изразява в некоректно наименование и липса на пълноценно опазване и защита.
- Ако остане досега действащия текст на чл. 30, ал. 6 ЗКН ще бъде на практика неприложима процедурата за отнемане на разрешение за извършване на музейна дейност при констатирани нарушения на ЗКН.

Вариант 2 С приемане на ЗИД на ЗКН
- Ще се актуализира наименованието на археологическия резерват в съответствие с новоразкритите структури и научни изследвания, ще се осигури прецизирана защита, гарантираща материалното опазване на обекта и неговата културна и историческа значимост.
- Ще се създаде практически приложим и ясно дефиниран текст, с което ще се гарантира опазването на движимите културни ценности при констатирани нарушения.

5. Негативни въздействия:

Вариант 1 - „Без действие“
- Липсата на актуализиран статут компрометира опазването както на археологическия резерват, така и на непосредствената територия около него. Налице е риск новоразкрити структури да не попадат в териториалния обхват на резервата поради неактуализирани режими за опазване и да са лишени от юридическа защита. Наименованието на резервата не съответства на резултатите и заключенията от последните научни проучвания.
- Без ясни обстоятелства, при които може да бъде отнето разрешение за извършване на музейна дейност на частен музей, ще продължи невъзможността за осъществяване на контрол върху дейността на частните институти. Това ще постави в риск опазването на движимите културни ценности в техните фондове, при констатирани нарушения в дейността им.

Вариант 2 - С приемане на ЗИД на ЗКН — Няма негативни въздействия.

6. Положителни въздействия

Вариант 1 - „Без действие“ — Запазва се установения ред към момента.

Вариант 2 - С приемане на ЗИД на ЗКН

- Осигурява се териториално-устройствена защита и актуално наименование на археологическия резерват. Ще се съставят нови актове за държавна собственост за имотите в обхвата на резервата, които ще бъдат отразени в кадастралните карти и кадастралните регистри на землищата на с. Свещари и с. Малък Поровец. Ще се отстрани констатирано несъответствие на площите на горските територии между кадастралната карта и горскостопанската карта посредством съвместяване на актуален лесослой с поземлени имоти по кадастрална карта за установяване на различията и определяне точната площ по вид територия и начин на трайно ползване на всички имоти в контура на археологическия резерват „Сборяново“.

- Определят се ясно и точно обстоятелствата, при които може да бъде отнето

разрешението за извършване на музейна дейност. Създава се практически приложима правна норма, която ще позволи на Министерство на културата да изпълнява своите правомощия. Ще се гарантира опазването на културните ценности. Също така ще осигури защита на собствениците на частните музеи срещу неправомерни действия на държавните органи.
7. Потенциални рискове: Липсата на актуална териториално-устройствена защита ще застраши целостта на археологическия резерват.
8.1. Административната тежест за физическите и юридическите лица: ☐Ще се повиши ☐ Ще се намали ☑ Няма ефект **8.2. Създават ли се нови регулаторни режими? Засягат ли се съществуващи режими и услуги?** – С актуализирането на статута на археологическия резерват се въвеждат конкретни режими за опазване, регламентиращи допустимите дейности, с които собствениците на имоти, попадащи в териториалния обхват на ценността, следва да се съобразяват. – Приемането на изменението в чл. 30, ал. 6 ЗКН не въвежда нов регулаторен режим. Съществуващият досега режим (№516 от ИИСДА) не се променя, а само се прецизират обстоятелствата, при които се изпълнява административното производство.
9. Създават ли се нови регистри? Не
10. Как въздейства актът върху микро-, малките и средните предприятия (МСП)? ☐ Актът засяга пряко МСП ☐ Актът не засяга МСП ☑Няма ефект
11. Проектът на нормативен акт изисква ли цялостна оценка на въздействието? ☐ Да ☑Не
12. Обществени консултации: Проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за културното наследство ще бъде публикуван на Портала за обществени консултации съгласно чл. 26 от ЗНА. Срокът за обществената консултация е 30 дни от датата на публикуването му.
13. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз? ☐ Да ☑Не
14. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за изработването на нормативния акт:

Име и длъжност: Екатерина Джумалиева, директор на дирекция „Културно наследство, музеи и изобразителни изкуства"
Дата: 15.06.2020 г.
Подпис:

МИНИСТ...
НА КУЛТУ...
Вх № 04-00-33
Дата 10.09.2020
общи

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО

Изх. № 04-05-35/20
/моля цитирайте при отговор/

С П Р А В К А

ОТНОСНО: Съответствието на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за културното наследство с Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи (КЗПЧОС) и с практиката на Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ) съгласно чл.28, ал.3 от ЗНА

В отговор на писмо с рег. № 04-00-33/26.08.2020 г. на Министерство на културата, във връзка с проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за културното наследство и на основание чл. 28, ал. 3 от Закона за нормативните актове, въвеждащ изискване за изготвяне на справка за съответствие на законопроектите с КЗПЧОС и практиката на ЕСПЧ, дирекция „Процесуално представителство на Република България пред Европейския съд по правата на човека“ изразява становище, че предложеният законопроект не създава нормативни предпоставки за противоречие с разпоредбите на КЗПЧОС и практиката на ЕСПЧ.

10.9.2020 г.

X

Проф. Николай Проданов, ДН
Заместник-министър на правосъдието
Signed by: Evgeni Borisov Stoyanov

1040 София, ул. "Славянска" №1
тел.: 02/ 92 37 555, факс: 02/ 987 00 98
www.justice.government.bg

СПРАВКА

за отразяване на становищата, получени след общественото обсъждане на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за културното наследство

Участник в общественото обсъждане	Предложение/мнение	Приема/ Не приема предложението	Мотиви
Национално сдружение на общините в Република България (становище, вх. № 62-00-386 от 24.09.2020г.)	Изразява своето положително становище по предложението за създаването на Наредба, с която да се определи редът за съгласуване на инвестиционните проекти и искания за намеси в защитени територии за опазване на културно наследство. Предвид това, че в определените в закона случаи съгласуването се извършва след писмено становище на съответното общинско звено по чл. 17, ал. 3 от ЗКН, разчита, че в процеса на изготвяне на Наредбата ще бъдат включени експерти от ПСОРБ и представители на шестте общински звена.	Приема се.	При подготовката на предвидения подзаконов нормативен акт ще бъдат включени посочените от НСОРБ експерти и представители.
Ellip (Портал за обществени консултации)	26. 08. 2020 година на Портала за обществени консултации http://www.strategy.bg/PublicConsultations/View.aspx?lang=bg-BG&Id=5414 е публикуван проект на ЗИД на Закона за културно наследство, който е 24 -та по ред промяна от приемането му през 2009 г. досега. Сам за себе си, този факт е индикатор за съществуващите в него недостатъци, и налага необходимост от извършване на последваща оценка на въздействието на ЗКН. Поредното изменение и допълнение не решава натрупаните проблеми, а ги задълбочава и дори изопачава философията, заложена при създаването му. В основата й са залегнали елементи от двата основни модела в законодателствата на европейските	Приема се.	Последваща оценка на ЗКН е извършена, същата е достъпна на Портала за обществени консултации.

страни –либералният (северноевропейски) и консервативният (южноевропейски), но съчетани по парадоксален начин по отношение на регулациите, свързани със собствеността на археологическите движими културни ценности и търговията с тях.

Подобен парадокс е налице и по отношение на условията за осъществяване на музейна дейност от страна на частните музеи.

Чл. 25 от ЗКН урежда условията за създаване на музеи (държавни, общински, частни и със смесено участие), които се свеждат до наличието на:

1. културни ценности, идентифицирани по реда на наредбата по чл. 107, ал. 1, които могат да бъдат представяни във вид на музейна експозиция;

2. сграден фонд, осигуряващ условия засъхраняването на движимите културни ценности, определени с наредбата по чл. 34, ал. 6, и условия за представянето на движимите културни ценности, определени с наредбата по чл. 185;

3. постоянен източник за финансиране дейността на музея (издръжка на сградата и персонала и средства за дейности за издирване, изучаване, опазване и представяне на движимите културни и природни ценности и образци);

4. специалисти с необходимата квалификация съгласно класификатора по чл. 37, ал. 2.

В същото време, в чл. 30, който регламентира получаването на разрешение за музейна дейност от страна на частните музеи, са въведени допълнителни изисквания, които не важат за държавните и общински музеи. Тези допълнително въведени от закона изисквания поставят в положение на неравнопоставеност частните музеи, въпреки че ЗКН не предвижда такова разграничение. Едно от абсурдните изисквания на ЗКН към частните музеи е наличието на лаборатория (чл. 30, т. 4, б „а“), без да е уточнено каква – вероятно за консервация/реставрация (бел. на авторите). Безспорно, това е една от гаранциите за ефективното опазване на културните ценности, съхранявани във фондовете и експозициите както на частните, така и на държавните, общинските музеи и на

	тези със смесено участие. В същото време трябва да се отбележи, че не всички общински музеи разполагат с лаборатории, а някои дори нямат и щатни реставратори. Следователно, разписаните в чл. 30 изисквания противоречат не само на заложената в чл. 3, ал. (1)от ЗКН равнопоставеност на различните видове културно наследство при осъществяване на неговата закрила, но и на Конституцията на Република България и на европейското законодателство. Предложените промени в §1. Алинея 6 на чл. 30 засилват неравнопоставеността между частните и останалите музеи, тъй като никъде в досега действащата нормативна уредба (ЗКН, ЗЗРК) или в поднормативните актове няма ясно разписани текстове, касаещи обстоятелствата, при които може да бъде отнето разрешението за извършване на музейна дейност на държавни, регионални, общински музеи и на такива със смесено участие.		
	Доказателство за това са конкретните условия, посочени в проекта за ЗИД на ЗКН, а именно: „(6) Разрешението за извършване на музейна дейност може да бъде отнето с мотивирана заповед на министъра на културата по мотивирано предложение на директора на Инспектората, когато: 1. музеят не е официално отворен за посетители след изтичане на пет години от издаване на разрешението за извършване на музейна дейност; Създаването на нова музейна експозиция в XXI в. е сериозно предизвикателство, тъй като тя трябва да отговори на редица изисквания и очаквания в една динамична и бързо развиваща се среда (глобализация + нови технологии), както и на специфичните възгледи в ценностната система в българското общество. Научно-експозиционните и консервационно-реставрационните дейности, които не е необходимо да изреждаме подробно, изискват продължителен период от време, особено за новосъздаден музей. Не по-малко продължителни са и ремонтно-техническите дейности по сградата, както и времето, което отнема забавената и тромава процедура по лицензирането ѝ като музей. Това условие би се оказало сериозно предизвикателство пред редица музеи – общински, ведомствени и др., които и в момента не са отворени	Приема се частично.	Текстът на чл. 30, ал. 6 от ЗКН е преработен, като е предвидено, че Разрешението за извършване на музейна дейност се отнема с мотивирана заповед на министъра на културата по мотивирано предложение на директора на Инспектората, когато: - постоянната или временна експозиция на музея е отворена за посетители по-малко от 100 дни в годината; - в случаите на чл. 192, ал. 1, т. 2, нарушенията не бъдат преустановени в определения срок; - музеят престане да отговоря на изискванията по чл. 25, т. 1-4; - в музея се съхраняват неидентифицирани и нерегистрирани по реда на този закон движими културни ценности.

	официално за посетители и нямат постоянни експозиции. Пример за това е случаят с Регионалния исторически музей в Стара Загора, който нямаше експозиция в продължение на 20 години – от 1997 до 2007 г. Подобни примери могат да се посочат и извън България, напр. ремонтът и реновирането на Археологическия музей в Истанбул продължи 9 години - от 2010 до 2019 г. В европейските държави има много музеи – общински и частни, които се отварят само при заявени посещения. Безспорно е, че експозиционната дейност е една от водещите в съвременните музеи, но обществения достъп може да се осигури и чрез временни изложби, както и чрез участието на съответния музей в съвместни изложби с други музеи, което би отговорило на заложеното в европейските директиви изискване за частно-публично партньорство. 2. постоянната експозиция на музея е отворена за посетители по-малко от 100 дни в годината; В контекста на приведените по-горе примери, този текст не следва никаква логика – само по себе си определянето на брой дни в годината, през които да бъде отворен за посетители музея е правен абсурд. Неясно защо министерство на културата е приело за целесъобразно постоянната експозиция в музея (частен) да е 100 дни. Извън горното текстът противоречи и на чл. 182, ал. 1 от ЗКН, съгласно които музеите осъществяват представянето на движими културни ценности чрез постоянни или временни експозиции. По отношение на 3. (нова) при неизпълнение на три последователни предписания на служителите на Инспектората за нарушаване на изискванията на този закон; 4. (нова) при установено неспазване изискванията за извършване на музейна дейност; Т. 3 и 4 повтарят в малко по-разширен вид ал. (6) на чл. 30 от ЗКН с последното й изменение от 06. 08. 2019 г.: Разрешението за извършване на музейна дейност може да бъде отнето с мотивирана заповед на министъра на културата по мотивирано предложение на директора на Инспектората, когато частният		Точка 1 е заличена от законопроекта. Точка 3 /сегашна т. 2/ е редактирана, като е предвидено, че разрешението се отнема когато в случаите на чл. 192, ал. 1, т. 2, нарушенията не бъдат преустановени в определения срок. Точка 4 / сегашна т. 3/ е също редактирана, като е предвидено, че разрешението се отнема, когато музеят престане да отговоря на изискванията по чл. 25, т. 1-4 (за създаване на музей).

	музей системно нарушава изискванията на този закон. Новото предложение обаче, отново е лишено от конкретика и позволява свободно (и субективно) тълкуване на критериите, на които трябва да отговаря дейността на всеки един музей. Този проблем може да бъде решен с изработването на стандарти за музейната дейност, каквито от години са приети не само в европейските, но и в много държави извън Европа.		
	.(нова) при незаконно придобити културни ценности Категорията „незаконно придобити културни ценности“ се разглежда както в ЗКН, така и в НК. След осъдителна присъда незаконно придобитите културни ценности се конфискуват в полза на държавата. Така предложен текстът създава по-голяма неяснота, отколкото съществува в сега действащия текст на Закона. Не се дава отговор на въпроса – по какъв начин следва да бъде удостоверено, че е налице незаконно придобиване на културнни ценности – влязла в сила присъда или влязъл в сила друг акт на държавен орган. Още повече, че за да получи разрешение за музей, съгласно чл. 25. (Изм. - ДВ, бр. 54 от 2011 г.) (1) Музей се създава при наличие на:1. културни ценности, идентифицирани по реда на наредбата по чл. 107, ал. 1, които могат да бъдат представяни във вид на музейна експозиция. Тоест културните ценности, които притежава юридическото или физическо лице, което е получило разрешение за извършване на музейна дейност, вече би следвало да са идентифицирани по реда на наредбата по чл. 107, ал. 1 от ЗКН; Не става ясно и какво се случва с музея, ако другите културни ценности са „законно придобити”? Мотивите на вносителя на ЗИД също предизвикват въпроси:„С изменението се определят ясно и точно обстоятелствата, при които може да бъде отнето разрешението за извършване на музейна дейност. Създава се практически приложима правна норма, която ще позволи на Министерството на културата да изпълнява своите правомощия и ще гарантира опазването на културните ценности. Непълнотите в настоящия текст водят до ограничаване на възможностите за неговото прилагане и		Разпоредбата е преработена, като е предвидено, че разрешението се отнема когато в музея се съхраняват неидентифицирани и нерегистрирани по реда на ЗКН движими културни ценности.

	възпрепятства осъществяването на контрол върху дейността на частните музеи и опазването на движимите културни ценности, съхранявани в тях.” От разгледаните дотук текстове следва, че само ако има постоянна експозиция, която да е отворена за посетители поне 100 дни в годината, МК може да осъществява „контрол върху дейността на частните музеи и опазването на движимите културни ценности, съхранявани в тях“. В предлаганите промени не е уточнено, какво се случва с движимите културни ценности, инвентирани във фонда на музея, които са собственост на физически и юридически лица, след закриването му. Според изискванията на ЗКН, преди да се получи разрешение за осъществяване на музейна дейност, те трябва да са декларирани и регистрирани като колекции по надлежния ред. Предполага се, че след закриването на музея, идентифицираните и регистрирани културни ценности отново ще придобият статут на колекция. Това обстоятелство изглежда е убягнало от вниманието на вносителите на проекта. То обаче е от изключителна важност за опазването на движимото културно наследство, тъй като музеите нямат право на постоянен, а само на временен износ (при организирането на временни изложби) на движими културни ценности, инвентирани във фондовете им, извън пределите на България. Чл. 129. (1) Не се допуска износ от митническата територия на Общността и изнасяне от територията на Република България към други държави - членки на Европейския съюз, на движими културни ценности, които: 1. представляват национално богатство, или 2. са регистрирани в основния фонд на музеите. (2) Движими културни ценности по ал. 1 могат да бъдат само временно изнасяни за: 1. представяне пред чуждестранна публика, при условие че са налице гаранции за тяхната сигурност; 2. осъществяване на консервационно-реставрационни работи, при		

	условие че те не могат да се извършат на територията на страната.		
	За разлика от тях, режимът при частните колекции е значително по-облекчен: Чл. 128. (1) (Изм. - ДВ, бр. 1 от 2019 г.) Износът и временният износ на движими културни ценности от територията на страната се извършват с разрешение за износ или сертификат за износ. Износ на придобити извън територията на страната културни ценности по чл. 97, ал. 6 в страните от Европейския съюз се извършва с документите им за произход, с които са били внесени. При така разписаните изисквания за износ и временен износ, регистрираните по надлежния ред археологически движими културни ценности, които не са получили статут на национално богатство, не са регистрирани в основния фонд на музея, както и тези, които са внесени с документ, могат да се изнесат не само временно, но и постоянно, макар и със съответното разрешение или сертификат. При това положение мотивите на МК пораждат не само въпроси, но и съмнения по отношение на начина, по който предлаганият ЗИД на ЗКН би допринесъл за по-доброто опазване на културното богатство на България. Извън горното в публикуваната частична предварителна оценка на въздействието като мотив за изменението на Закона на културното наследство е посочено: „Министерството на културата и Върховната административна прокуратура (преписка 105/2020 на ВАП) са констатирали, че текстът на чл. 30, ал. 6 ЗКН е по същността си неприложим, доколкото чрез него се регламентира правна възможност за отнемане на разрешение за извършване на музейна дейност при наличие на системни нарушения, които не могат да бъдат по-малко от три за период от 1 година. Това ограничава възможностите за неговото прилагане и възпрепятства осъществяването на контрол върху дейността на частните музеи и опазването на движимите културни ценности, съхранявани в тях.“, както и „Липсата на конкретни обстоятелствата, при които може да бъде отнето разрешението на частен музей за извършване на музейна дейност, възпрепятства неговото прилагане.“		

	Предложените изменения на Закона за културното наследство не само няма да постигнат резултата, който целят, а именно: осъществяването на контрол върху дейността на частните музеи и опазването на движимите културни ценности, съхранявани в тях, а ще създадат предпоставка за още по неясното му прилагане. Елка Пенкова, Любава Конова с юридически консултант		
Гл. ас д-р Мариела Инкова (Портал за обществени консултации)	Обезпокоени сме от продължаващото почти две години нерешаване на проблема с липсата на регламент за хабилитиране на членовете на научните групи в музеите, формирани по реда на Закона за културното наследство. В министерството на културата са проведени всички необходими проучвания и консултации. Има и изготвени предложения за прецизиране на законодателството. Въпреки това съответните текстове не са включени в проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за културното наследство. Настояваме за личната Ви намеса за реализиране на необходимите законодателни промени. Предлагаме в проекта на Закона за изменение и допълнение на Закона за културното наследство да се добави нов §5: §5 В Закона за развитието на академичния състав в Република България в Преходните и заключителните разпоредби §2 се изменя така: „§2 Академични длъжности могат да се откриват и в научните групи по Закона за културното наследство, като конкурсите за тях се провеждат в съответните институти на Българската академия на науките и в Националната художествена академия.“	По принцип се приема.	§ 1, т. 1 от ДР на ЗРАСРБ, макар и да не съдържа определение за научна организация, съдържа едно важно изискване - ЗРАСРБ се прилага за научните организации, получили акредитация от НАОА. За да бъде предложена промяна в ЗРАСРБ следва да се отчете спецификата в научната дейност на музеите като научни организации, за да се преодолее изискването за акредитация от НАОА. Това следва да бъде направено чрез създаването на специални разпоредби. Независимо от горното, направеното конкретно предложение, свързано със създаването на нов параграф в Допълнителните разпоредби на ЗРАСРБ, поставя следния проблем: Съгласно чл. 15, ал. 1 и 2 от ЗРАСРБ академичните длъжности се откриват в научните организации и се заемат по трудово правоотношение. Тази разпоредба е в синхрон и с трудовото законодателство, тъй като съгласно § 1, т. 1 от ДР на Кодекса на труда „работодател" е всяко физическо лице, юридическо лице или негово поделение, както и всяко друго организационно и икономически

			обособено образувание (предприятие, учреждение, организация, кооперация, стопанство, заведение, домакинство, дружество и други подобни), което самостоятелно наема работници или служители по трудово правоотношение, включително за извършване на надомна работа и работа от разстояние и за изпращане за изпълнение на работа в предприятие ползвател. Според предложената редакция за нов параграф в ДР на ЗРАСРБ академичните длъжности ще могат да се откриват и в научните групи по Закона за културното наследство, които обаче са по-скоро организационно обособени звена, но не и икономически обособено образувание, поради което няма как да бъдат работодател по отношение на лицата, заемащи академични длъжности. Академичната длъжност следва да се разкрива в организация, която притежава юридическа правосубектност.
Камара на архитектите в България	I. Становище по § 2 от ЗИД на ЗКН Приветстваме създаването на наредба на министъра на културата, уреждаща съгласуването по реда на ал. 1 и 2 на чл. 84 от ЗКН. Надяваме се да бъде изготвена „работеща“ наредба, която да сложи ред и конкретика, да доведе до децентрализация и да регламентира правомощия на звената по чл.17 от ЗКН, които до момента не работят пълноценно. II. Принципни предложения за промяна в ЗКН 1. По отношение на нормите на бъдещата наредба по чл. 84 от		Направените предложения се отнасят до подготовката на други нормативни актове, тези по нормите на бъдещата наредба по чл. 84 от ЗКН, за чието издаване е предвидена делегация в законопроекта. ще бъдат обсъдени при подготовката на подзаконовия нормативен акт, останалите предложения се отнасят до обществени отношения, които не са предмет на уреждане в настоящия

	ЗКН 1.1.Считаме за необходимо наредбата по чл. 84 да регламентира формирането на широка експертна банка от независими експерти - архитекти, урбанисти, ландшафтни архитекти с доказан опит в различни области на опазването на наследството, включително интердисциплинарни експерти, които да бъдат в помощ на съответните експертни съвети. 1.2.При необходимост от тясно специализирана намеса, в състава на експертните съвети да бъдат привличани независими експерти от създадената интердисциплинарна експертна банка. 1.3.В състава на експертните съвети да бъдат привличани експерти от други планови райони. 1.4.За превенция на възможен натиск към член /ове на експертния съвет да се подложат на дискусия мерки свързани с прилагане на поименно гласуване за“, „против“, „особено мнение” и гласувалите експерти да се считат за солидарно отговорни заедно с проектантите на намесата в културната ценност. Забележка: В таблицата не са нанесени направените предложенията, свързани с текстове на закона и подзаконови нормативни актове, които не са предмет на уреждане от настоящия законопроект.		законопроект.

Главен секретар:

Красимира Стефова

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

Препис

Р Е Ш Е Н И Е № 906

от 9 декември 2020 година

ЗА ОДОБРЯВАНЕ НА ЗАКОНОПРОЕКТ

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България

МИНИСТЕРСКИЯТ СЪВЕТ

Р Е Ш И:

1. Одобрява проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за културното наследство.

2. Предлага на Народното събрание да разгледа и приеме законопроекта по т. 1.

3. Министърът на културата да представи законопроекта по т. 1 в Народното събрание.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ: /п/ Бойко Борисов

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ: /п/ Веселин Даков

Вярно,

ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ
"ПРАВИТЕЛСТВЕНА КАНЦЕЛАРИЯ":
/Апостол Михов/

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

№...02.01-.132.....

..9... декември. .... 2020 г.

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх.No 002-01-42
Дата 10 / 12 2020 г.

ДО

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

г-жа ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО КАРАЯНЧЕВА,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България изпращам Ви одобрения с Решение № 906 на Министерския съвет от 2020 г. проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за културното наследство.

Приложения:

1. Мотиви към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за културното наследство.
2. Частична предварителна оценка на въздействието.
3. Справка от Министерството на правосъдието за съответствие с Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи и с практиката на Европейския съд по правата на човека.
4. Справка за постъпилите предложения от обществените консултации.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

РАЗПОРЕЖДАНЕ

НА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

N 050-01-295/10.12. **2020 г.**

На основание чл. 8, ал. 1, т. 1 и чл. 77, ал. 1 и 2 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание

РАЗПОРЕЖДАМ:

Разпределям Законопроект за изменение и допълнение на Закона за културното наследство, № 002-01-72, внесен от Министерски съвет на 10.12.2020 г., на следните постоянни комисии:

Водеща комисия:

- Комисия по културата и медиите

Комисии:

- Комисия по регионална политика, благоустройство и местно самоуправление

ЗА ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:

ЕМИЛ ХРИСТОВ